

NGV Themadag Paleoantropologie en Werktuigen

27 januari 2018

Samenvattingen lezingen.

De paleoantropologie van Indonesia - Koenraad Weber

Met de vondst van *Pithecanthropus erectus* door Dubois begint niet alleen de paleoantropologie van Indonesia, maar ook het besef dat de mens een lang evolutieproces heeft afgelegd. Door de vele vulkaanuitbarstingen en tektonische bewegingen zijn er maar weinig plaatsen in Indonesia waar het Oudste Pleistoceen aan de dag treedt. Sumatra werd bijna geheel bedolven onder een dikke laag as, uitgestoten tijdens de gigantische uitbarsting 72.500 jaar geleden, die de Toba-caldera heeft gevormd. Op Java echter heeft de opstuwing van de Kendeng-heuvelrug een lange serie van pleistocene outcrops opgeleverd. Daar zijn alle tot nu toe gevonden hominidefossielen afkomstig van plaatsen waar de heuvels door rivieren, zoals de Solo, worden aangesneden.

Het pleistocene dekzandlandschap onder de Markermeerbodem - Jonathan Huizer

In het Markermeer vinden de laatste jaren veel ontwikkelingen plaats. Denk hierbij aan de aanleg van het natuurgebied Markerwadden en de versterking van de Houtribdijk tussen Enkhuizen en Lelystad. Voor deze werkzaamheden zijn grote hoeveelheden lokaal te winnen zand nodig. Voordat het zand wordt opgezogen uit de winputten is archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Dit heeft geleid tot de beschikbaarheid van enkele honderden hoogwaardige steekboringen tot in het pleistocene dekzand. Voor delen van de Markermeerbodem is het hiermee mogelijk om op relatief sterk gedetailleerd niveau reconstructies van het paleolandschap te maken.

Vuursteen en kwartsiet in het Gooi - Sander Koopman

Het Gooi is al van oudsher een gebied waar regelmatig artefacten worden gevonden. Bekende vindplaatsen zijn het Corverbos, de Naarder Eng en de Aartjesberg. De gebruikte steensoorten voor de in het Gooi gevonden artefacten zijn kwartsiet en vuursteen. Deze lezing gaat in op de achtergronden en ontstaanswijze van deze gesteenten, de voorkomens ervan in het Gooi, en de herkomst van de Gooise artefacten.

Gastrolieten en archeologie - Erik Drenth

Lithisch onderzoek in de Nederlandse archeologie focust zich meestal op artefacten. Dit betekent, dat beduidend minder belangstelling uitgaat naar de overige elementen van het lithische vondsten repertoire zoals gastrolieten. Gastrolieten zijn volgens Wikipedia stenen die door dieren gegeten worden om te fungeren als een soort kiezen.